

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-05-01
Besvaras senast
2017-05-16

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:492 Distanshandel med alkohol

Ur folkhälsosynpunkt innebär ökad totalkonsumtion av alkohol en ökning av alkoholskadorna i samhället.

Ett av de viktiga verktygen för att sänka totalkonsumtionen av alkohol är att begränsa tillgängligheten. I Sverige har vi därför ett framgångsrikt verktyg genom Systembolaget. Ett övergivande av detaljhandelsmonopolet skulle innebära stora negativa konsekvenser för folkhälsan.

Om sprit, vin och starköl skulle säljas i dagligvaruhandeln beräknas, enligt Folkhälsomyndigheten, detta leda till 1 580 fler dödsfall, 14 200 fler misshandelsfall och 16 miljoner fler sjukskrivningsdagar varje år i Sverige. För att detta inte ska inträffa behöver regeringen aktivt arbeta med att ha ett välfungerande detaljhandelsmonopol. Ett av de största hoten är den växande distanshandeln av alkohol, där ett mindre antal aktörer börjat etablera nya sätt för att kringgå den nuvarande lagstiftningen.

Regeringen har i Ds 2016:33 föreslagit att möjligheten för privatpersoner att föra in alkoholdrycker till Sverige från ett land inom EU förtydligas och begränsas. Regeringen föreslår ett förbud för säljaren att ordna transporten till och i Sverige. Köparen måste själv anlita en transportör som ska vara oberoende av säljaren. Köparen blir därmed ansvarig för att alkoholskatten betalas, till skillnad från den nuvarande situationen, vilket är positivt.

Dock saknas två helt avgörande delar.

Ett heltäckande främjandeförbud för distanshandel med alkohol, inklusive utländska säljare, måste införas i Sverige. Avsaknaden av ett främjandeförbud i förslaget riskerar detaljhandelsmonopolet från en EU-rättslig synvinkel. Ett motsvarande främjandeförbud är föreslaget att införas i den svenska spellagstiftningen, och ett förbud mot främjande av kommersiell försäljning föreslogs även i Alkoholleveransutredningen 2014. Utan ett sådant förbud är kommersiella aktörer i Sverige oförhindrade att förmedla och främja försäljningen av alkohol på distans.

Rätten till privatimport får inte ge upphov till försäljningsverksamhet med alkoholdrycker utanför monopolet. Något förslag på restriktioner mot kommersiell förmedling, som Alkoholagsutredningen föreslog år 2009, finns

inte med i det aktuella förslaget. Avsaknaden av sådana restriktioner främjar framväxten av olika typer av affärsverksamheter som riskerar att urholka det svenska alkoholmonopolet. Redan i dag ser vi dessa affärsmodeller som fortlöpande levererar alkohol i matkassar hem till kunder.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Gabriel Wikström:

1. Avser statsrådet och regeringen att föreslå ett heltäckande främjandeförbud för distanshandel av alkohol?
2. Avser statsrådet och regeringen att införa restriktioner mot kommersiell förmedling som riskerar att underminera detaljhandelsmonopolets rättsliga ställning?

.....
Lars-Axel Nordell (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors